

Národní výzkum kyberšikany učitelů

2016

O₂

Univerzita Palackého
v Olomouci

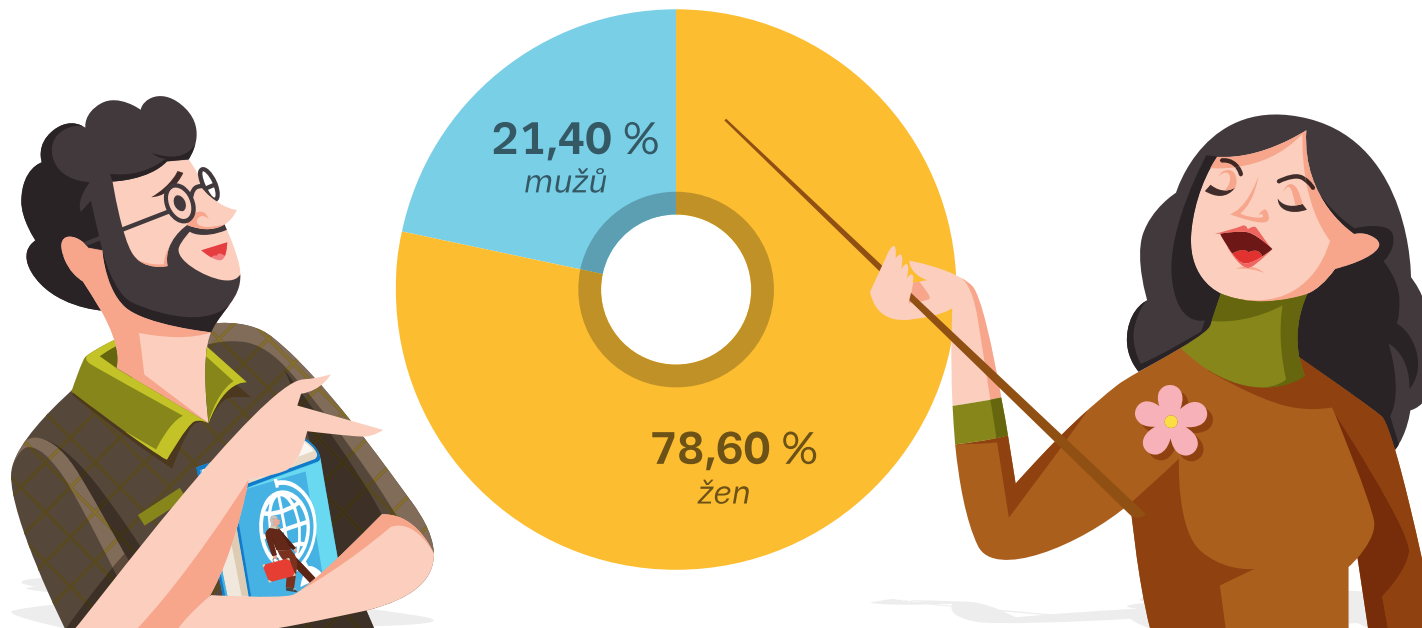
SEZNAM.CZ

Cíl výzkumu

Cílem výzkumu kyberšikany učitelů je na reprezentativním vzorku učitelů zmapovat prevalenci kyberšikany, zjistit, jaké formy kyberšikany jsou nejrozšířenější, kde nejčastěji kyberšikana probíhá, jaký má dopad na učitele, jaké strategie řešení učitelé volí a koho do řešení zapojují.

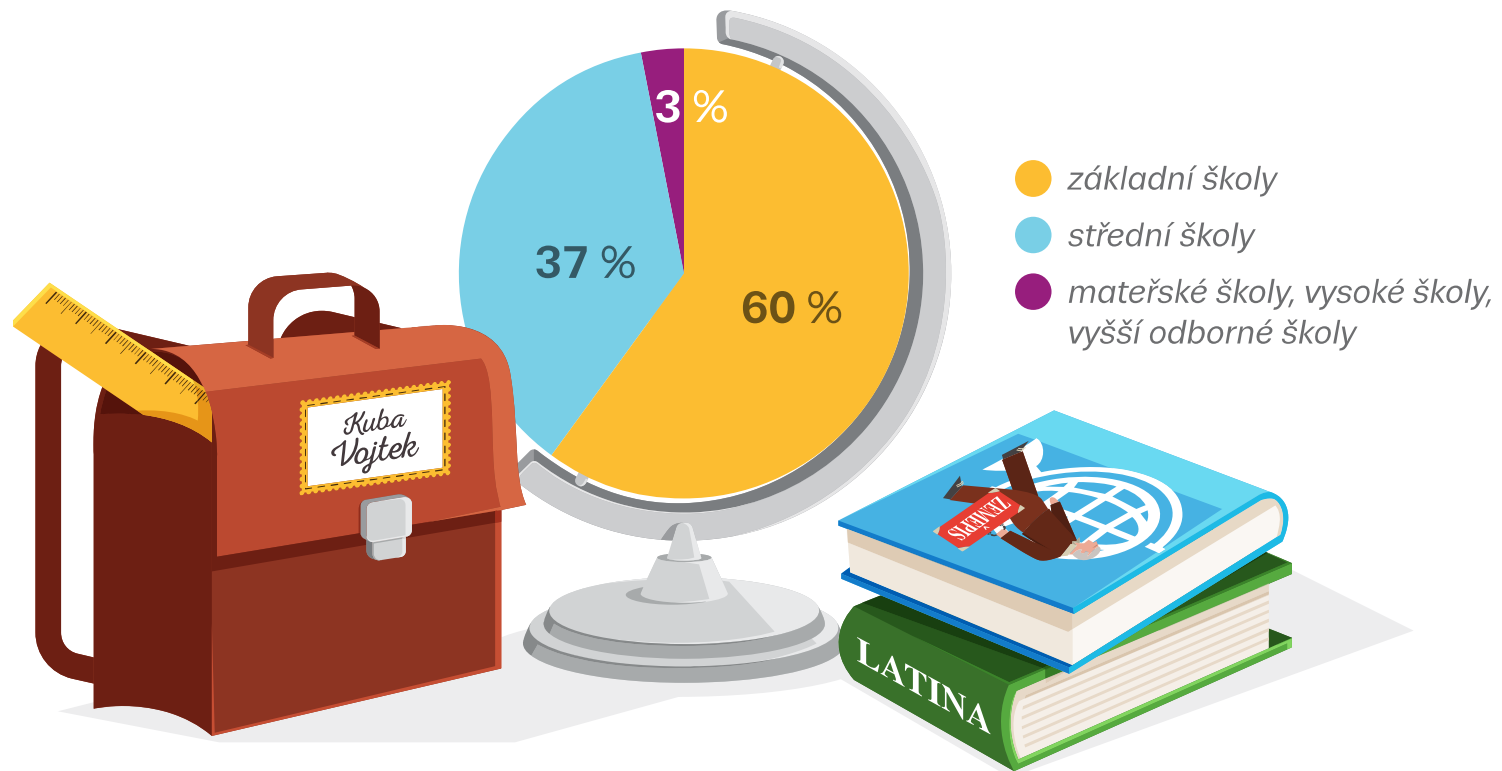

Výzkumný vzorek – 5 136 respondentů

průměrný věk **46,42** let

Výzkumný vzorek

Metodologie

Jako základní výzkumný nástroj byl zvolen anonymní online dotazník, který byl distribuován učitelům základních a středních škol na celém území České republiky. Distribuce dotazníku probíhala v součinnosti s krajskými a městskými manažery a koordinátory prevence rizikového chování, kteří zajistili distribuci dotazníku mezi učitele jednotlivých regionů.

Kvantitativní výzkum

Distribuce e-mailů prostřednictvím databáze škol

Sběr dat proběhl **od 10. 2. do 21. 3. 2016**

Nejčastější formy kybernetických útoků na učitele

29 %

verbální útoky
realizované prostřednictvím
mobilního telefonu a/či
internetu (ponižování, urážení)

26 %

obtěžování
prostřednictvím prozvánění
(opakovaně, např. večer)

12 %

vyhrožování
či zastrašování prostřednictvím
služeb internetu či mobilního
telefonu

9 %

*šíření ponižující,
zesměšňující či ztrapňující
fotografie*

8 %

průnik
do elektronického účtu (e-mailu,
účtu na sociální síti apod.)

Nejčastější formy kybernetických útoků na učitele

4 %

šíření ponižující,
zsměšňující či ztrapňující
videonahrávky

3 %

krádež identity,
zneužití elektronického účtu

2 %

vydírání
prostřednictvím internetu
či služeb mobilního telefonu

2 %

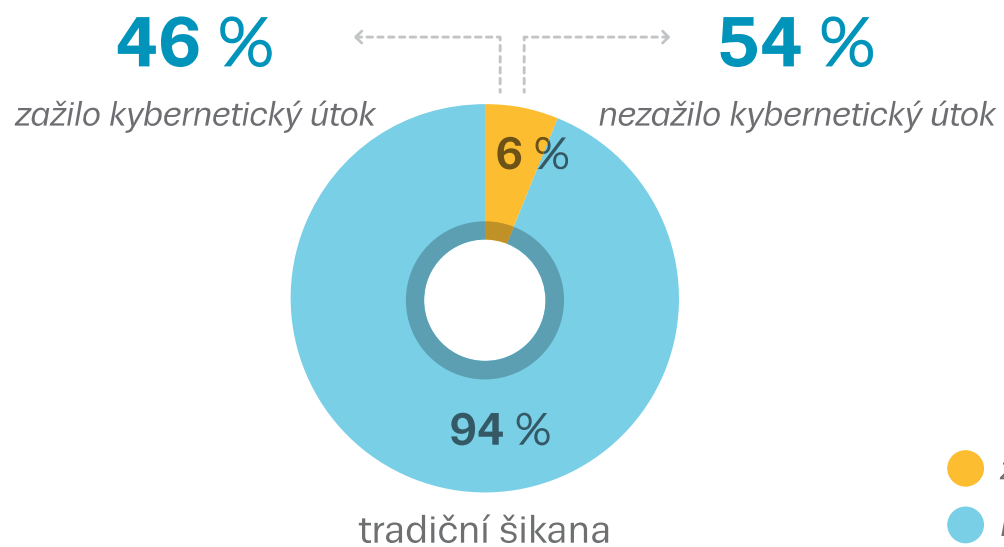
šíření ponižující,
zsměšňující či ztrapňující
zvukové nahrávky

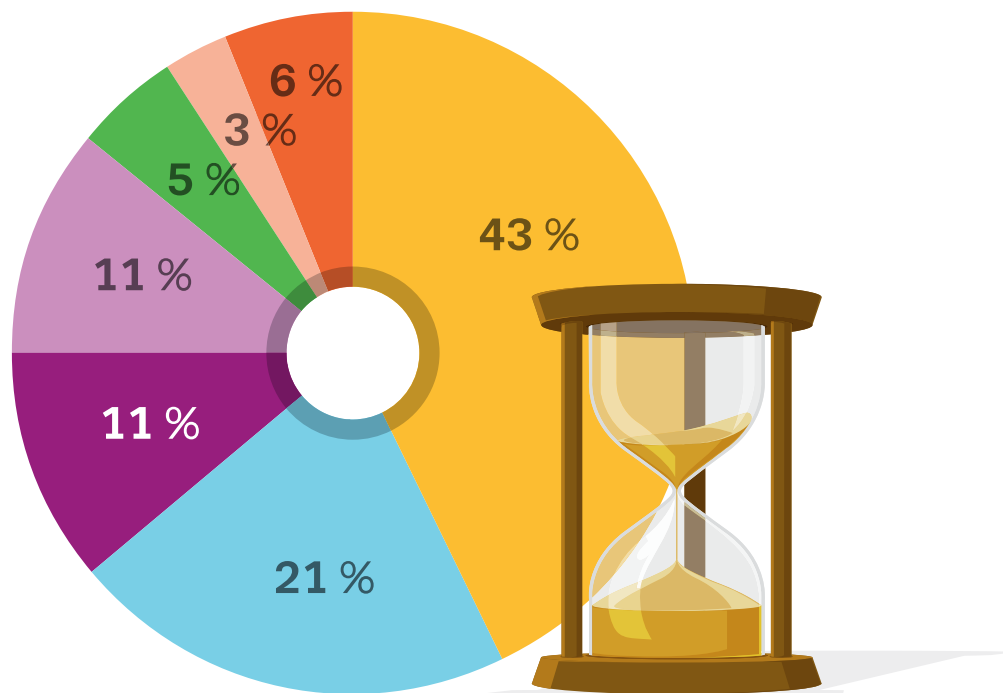
2 %

založení
falešného profilu učitele
na sociální síti

Spojitost kyberšikany a šikany

Délka útoku na učitele

- méně než 1 týden
- 1–2 týdny
- 3–5 týdnů
- 1–3 měsíce
- 4–6 měsíců
- 7–12 měsíců
- více než rok

3,52 %
déle než týden

6,2 %
(318)

v posledních
12 měsících

8,63 %
déle než týden

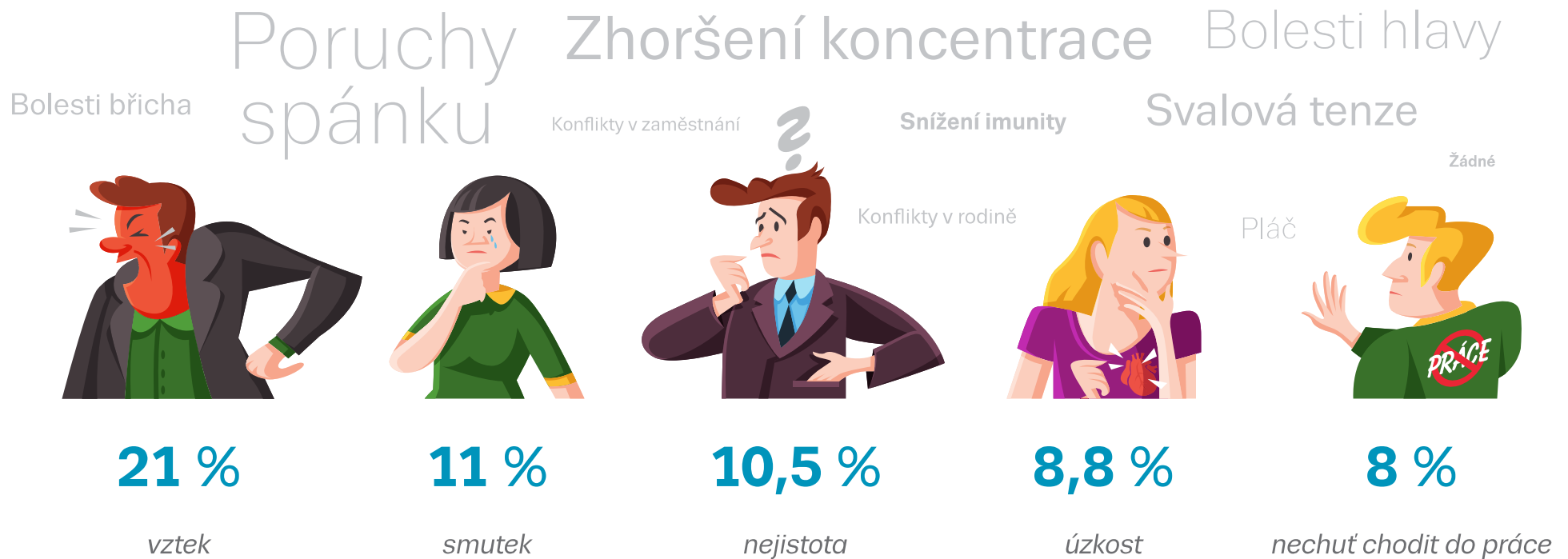
14,7 %
(754)

dříve než za
poslední rok

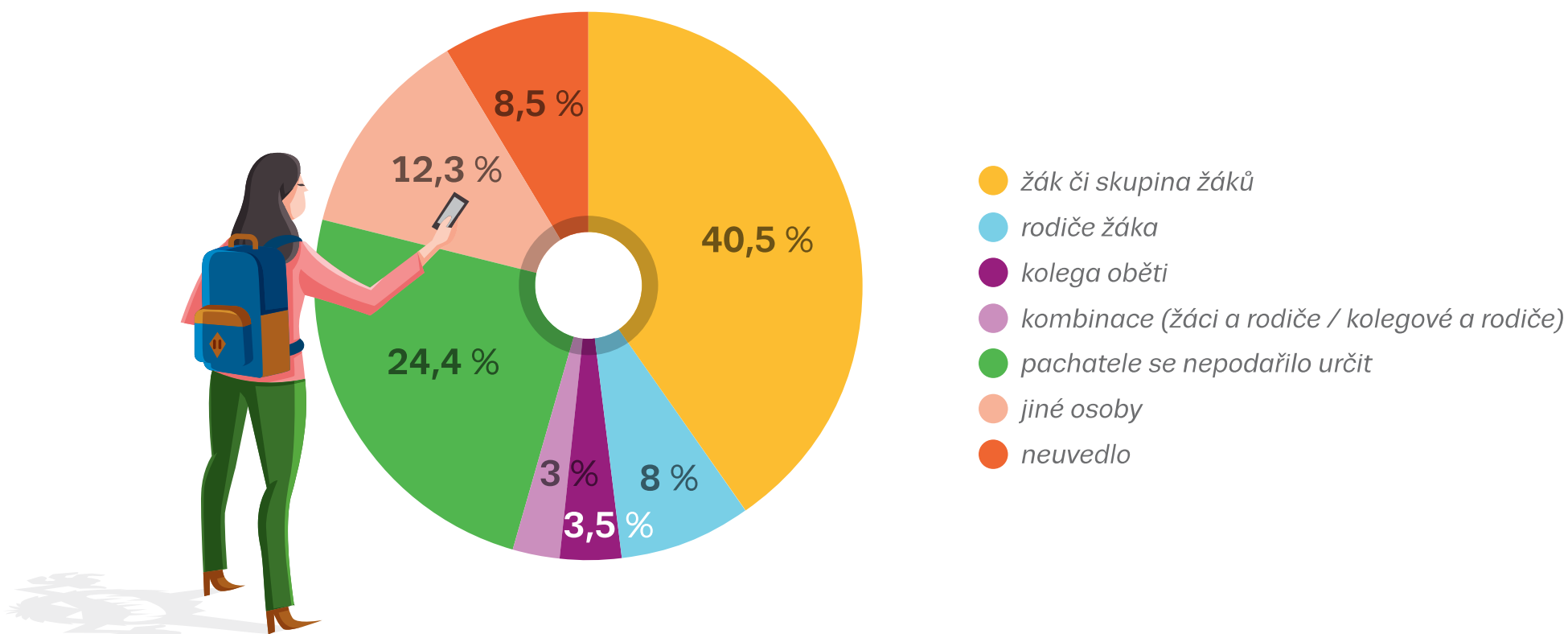

N = 5135

Dopad (emoční oblast, behaviorální a fyziologické dopady)

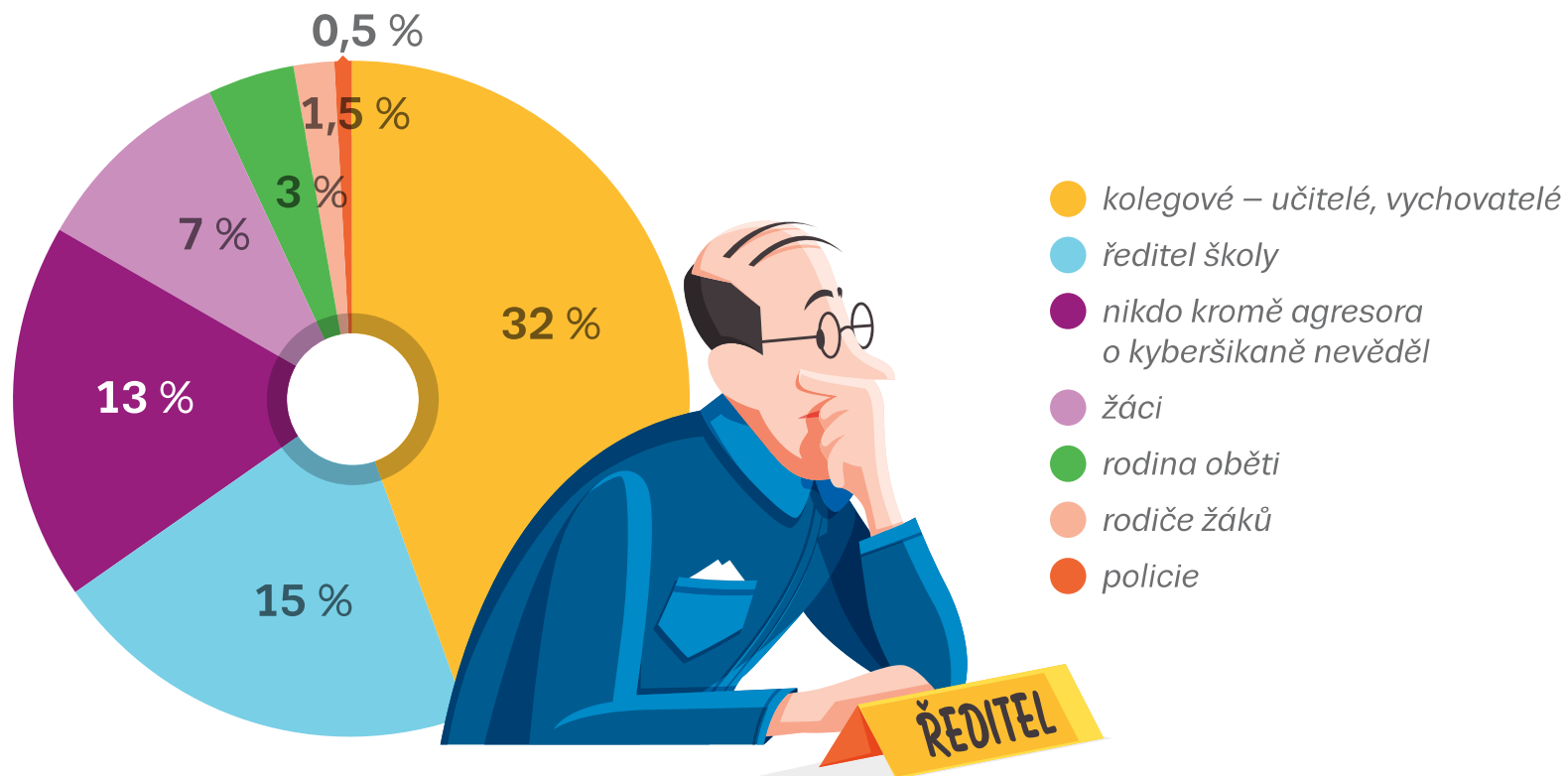

Kdo jsou pachatelé

N = 1114

Kdo o útoku věděl (dle názoru učitelů)

Jak byla situace řešena

22 %

vymazání
závadného obsahu (fotografie,
videa, nevhodného profilu)

17,5 %

archivace
veškerých důkazů
(záznamů komunikace)

15 %

ignorování situace
(nepokládáme ji za závažnou, proto
nepodnikáme příslušné kroky)

14,5 %

zjištění identity
pachatele (prostřednictvím
jiných žáků, průzkumem profilů
na sociálních sítích)

Jak byla situace řešena

13 %

*výslech žáků
(informátorů, přihlížejících)*

12 %

*rozhovor s rodiči
pachatele*

9 %

*oznámení situace
řediteli školy a žádost
o její vyřešení*

8 %

*blokace profilu
pachatele*

Osobní zážitky

O kyberšikaně své osoby jsem se dozvěděla od svých kolegů, kteří mě upozornili na videa, která žáci natočili mobilními telefony ve škole. Bylo natáčeno také hodně dalších kolegů z naší školy. Vymazání videí řešilo vedení školy.

žena, 50 let, 27 let praxe

V současnosti řešíme případ nahrávání vyučovacích hodin rodičem, který umístil nahrávací zařízení do synovy tašky. To bez souhlasu školy, jakož i zákonných zástupců spolužáků.

muž, 48 let, 24 let praxe

Odehrálo se před několika lety – žáci pomlouvali více učitelů na studentských stránkách školy, byly tam i nějaké fotky, nadávky. To se šířilo mezi studenty. Po odhalení těchto stránek bylo informováno vedení, celý sbor. Žáci byli potrestáni sníženým stupněm z chování a podmíněným vyloučením.

žena, 46 let, 21 let praxe

Osobní zážitky

Nešlo o nic vážného. Na internet unikla jedna fotka s komentářem, který se mě dotkl. Na dalších fotografiích byli zachyceni studenti při konzumaci alkoholu na lyžařském kurzu. Zástupce ředitele školy se k návrhu potrestat studentku stavěl odmítavě – argumentoval, že se to stalo už před měsícem. Pan ředitel přikázal studentce fotografie ze sociální sítě odstranit. Byla potrestána důtkou třídního učitele. Její matka proti potrestání vynesla protest, ale ředitel na potrestání trval.

žena, 50 let, 25 let praxe

Útok přes Facebook vůči mé osobě se odehrál již před pěti lety. Tehdy jsem byla na pozici ředitelky školy teprve 2 měsíce. Třem žákyním (9. ročník) se nelíbil můj postup při řešení problému v jejich třídě. Proto veřejně na Facebooku prezentovaly to, jak se mnou jejich vysoce postavení rodiče zatočí (byly z tzv. „lepší“ rodin). Dostaly za své hrubé a sprosté urážky trojku z chování, nicméně mě Krajský úřad po jejich stížnosti donutil vzít trojku zpět, neboť na mne útočily ve svém volném čase a ne v průběhu vyučování. To mě tehdy velice zklamalo, ale jinak jsem celou záležitost snášela poměrně dobře (i vzhledem k tomu, že se to dostalo díky rodičům do celostátních médií).

žena, 50 let, 15 let praxe

Kontakty

Univerzita Palackého v Olomouci, Centrum PRVoK PdF UP

Mgr. Kamil Kopecký, Ph.D.

kamil.kopecky@upol.cz, +420 777 146 808

PhDr. René Szotkowski, Ph.D.

rene.szotkowski@upol.cz

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, 77140 Olomouc

www.prvok.upol.cz

www.e-bezpeci.cz

Seznam.cz

Martin Kožíšek, manažer pro internetovou bezpečnost
martin.kozisek@firma.seznam.cz

Seznam.cz, a.s.

Radlická 3294/10, 150 00 Praha 5

www.seznam.cz

O2 Czech Republic a.s.

Jolana Malá, koordinátor pro CSR a Sponzoring
Za Brumlovkou 266/2, 140 00 Praha 4

sponzoring@o2.cz

www.o2.cz

SEZNAM.CZ